

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ФІЛОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ТА СОЦІАЛЬНИХ
КОМУНІКАЦІЙ

**БІБЛІОПСИХОЛОГІЯ, БІБЛІОПЕДАГОГІКА,
БІБЛІОГРАФІСТИКА, БІБЛІОТЕРАПІЯ В
ОСВІТІ:
теорія і практика**

Збірник тез доповідей I-ї Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції

Мукачево
(27 серпня 2021 року)

УДК 159.9:028.02:37:02:929:37:021(043.2)

Б59

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет
Наково-технічною радою Мукачівського державного університету
(Протокол № 1 від 31.08.2021 р.)

Відповідальний за випуск – к. філол. н., доцент, завідувач кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій Прокопович Л.С.

Головний редактор:

Щербан Т. Д. – доктор психологічних наук, професор, ректор МДУ.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Моргун А. В. – декан гуманітарного факультету, кандидат філологічних дисциплін, доцент.
Прокопович Л. С. – кандидат філологічних дисциплін, доцент, завідувач кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій.

Мовчан К. М. – директор Наукової бібліотеки МДУ, старший викладач кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій.

Веремчук О. В. – кандидат педагогічних дисциплін, доцент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій.

Курило О. Й. – кандидат філологічних дисциплін, доцент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій.

Попович Н.Ф. – кандидат філологічних дисциплін, доцент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій.

Бабіля М. В. – провідний бібліограф, асистент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій.

Б59

Бібліопсихологія, бібліопедагогіка, бібліографістика, бібліотерапія в освіті: теорія і практика: збірник тез доповідей I-ї Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, 27 серпня 2021 р. Мукачево / ред. кол.: Т. Д. Щербан (гол.ред.) та ін. – Мукачево: МДУ, 2021. – 69 с.

ПОПОВИЧ Н. Ф.
Мукачівський державний університет
СТЕЦИК М. С.
Дрогобицький державний педагогічний університет ім. І. Франка

БІБЛІОТЕРАПІЯ У ДИТЯЧИХ БІБЛІОТЕКАХ

Сьогодні бібліотерапія є перспективним напрямом діяльності дитячих бібліотек, що полягає у вивченні впливу спеціально підібраної літератури на стан здоров'я хворої дитини.

Бібліотерапію було науково обґрунтовано на початку ХХ століття з розвитком психоаналізу. Як терапевтичний засіб її застосовують нині у багатьох країнах світу. Актуальним питанням бібліотерапії присвячено ряд публікацій [1; 2; 3; 4; 5].

Бібліотерапія – галузь діяльності, яка поєднує досягнення у медицині, психології, педагогіці та бібліотечній справі. Її завданнями є вивчення особливостей читацького сприймання під час хвороби та розробка засобів психологічної корекції за допомогою спеціально підібраної літератури. Відтак, книга стає не тільки джерелом знань, а й засобом лікування, реабілітації.

Буває, що дітям важко знайти вихід із кризової ситуації, яка є наслідком душевних або фізичних травм. У таких випадках одним із дієвих засобів лікування, реабілітації є література, правильно підібрана лікарем, психологом та бібліотекарем.

Основу фонду сучасних дитячих бібліотек складає переважно художня, науково-пізнавальна, довідково-енциклопедична та технічна література для дітей, що дає змогу забезпечити різноманітні потреби користувачів. Читаючи літературні твори, дитина, яка перенесла певну травму, забуває про свою трагедію.

У дитячих бібліотеках нині користувачі мають змогу ознайомитися з творами для дітей Т. Шевченка, Л. Глібова, І. Франка, Олени Пчілки, Лесі Українки, Олександра Олеся, П. Тичини, М. Рильського, Остапа Вишні, М. Трублаїні, О. Копиленка, Марійки Підгірянки, М. Познанської, Н. Забіли, О. Іваненко, А. Малишка, Ю. Збанацького, М. Стельмаха, П. Воронька, В. Симоненка, Д. Павличка, Л. Костенко, І. Драча, М. Вінграновського, Григора Тютюнника, В. Близнеця, Є. Гуцала, Д. Білоуса, В. Сухомлинського, В. Нестайка, Т. Коломієць, Грицька Бойка, О. Буценя, А. Костецького, В. Лучука, Д. Чередниченка, А. Качана, М. Слабошпицького, В. Скуратівського, В. Скомаровського, А. М'ястківського, Ю. Ярмиша,

М. Сингаївського, І. Калинця, І. Жиленко, В. Ладижця, С. Жупанина, Г. Малик, Л. Повх та ін.

Читання художніх творів, в яких розкривається внутрішній світ людей, описуються їхні переживання, думки, мрії, розширює життєвий досвід дітей, допомагає їм усвідомити моральні цінності, норми поведінки, які підтримуються в суспільстві.

Осмислення змісту багатьох художніх творів, у яких письменники змальовують почуття і вчинки дійових осіб, викликає у дітей глибоке співпереживання, що є своєрідним особистісним засобом пізнання дійсності, а також дозволяє їм зрозуміти внутрішній світ інших людей.

У філософії пізнання виокремлюється почуттєвий досвід людини. Саме такий досвід є початком розвитку особистості. У сфері мистецтва він є визначальним.

Важливою характеристикою змісту читання є широкий жанровий діапазон творів для дітей: малі форми усної народної творчості (загадки, скоромовки, прислів'я, приказки, ігри, казки, легенди, притчі), літературні казки, вірші, байки, оповідання, повісті, п'єси тощо.

Адаптаційна програма бібліотерапії, крім читання книг, може також складатися із самостійної письмової творчості дітей. Коли дитина вже є не пасивним спостерігачем, а самостійним автором, що допомагає їй позбутися певних комплексів.

Важливо залучити дітей до систематичного читання, допомогти їм адаптуватися у колективі, створити для них умови для змістовного проведення дозвілля.

Бібліотерапія спрямована на формування у дитини навичок і здатності протистояти неординарним ситуаціям (хворобам, стресам, депресіям та ін.), зміцнювати силу волі, підвищувати інтелектуальний рівень.

Особливо важливою є роль психолога у шкільній бібліотеці. Адже він є знавцем мотивації поведінки особистості. Психолог допомагає вибрати необхідні форми та методи, використати різноманітні психологічні концепції, методики, щоб зацікавити читачів вчинками героїв книжок, а також показати на прикладах з літератури, як треба поводитися в подібних ситуаціях у реальному житті.

Отже, за допомогою книг можна досягнути необхідного терапевтичного впливу на дітей. Лише спільними зусиллями лікарів, реабілітологів, психологів та бібліотекарів можна підібрати ту літературу, яка сприятиме лікуванню та реабілітації читачів.

Список використаних джерел

1. Ашаренкова Н. Обслуговування користувачів з особливими потребами в публічних бібліотеках. Послуги, що стають реальністю для України / Н. Ашаренкова // Бібліотечна планета. – 2006. – № 1. – С. 7-11.
2. Бабюк О. Інтеграція навчально-виховного і корекційного процесів у початковій школі / О. Бабюк, Т. Колос, І. Сапожко та ін. // Початкова освіта (Шкільний світ). – 2011. – № 25 (липень). – С. 2-23.
3. Батова Г. Роль шкільної бібліотеки щодо формування здорового способу життя / Г. Батова // Основи здоров'я. – 2011. – № 8. – С. 5-10.
4. Гичка І. І. Книжка – лікар / І. І. Гичка // Шкільна бібліотека. – 2012. – № 1. – С. 90.
5. Матвійчик О. Методика бібліотечної роботи з учнями, які мають обмежені фізичні можливості / О. Матвійчик // Шкільна бібліотека плюс. – 2005. – № 9 (травень). – С. 2-5.

УДК 027.21:028.5(043.2)

ПОСТЕЛЬЖУК О. М.,
Відокремлений структурний підрозділ
ЗВО "Відкритий міжнародний університет
розвитку людини "Україна", Дубенська філія

РОЛЬ ШКІЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ У ФОРМУВАННІ КУЛЬТУРИ ЧИТАННЯ УЧНІВ

Висока якість освіти неможлива без високого рівня інформаційної культури, як учнів, так і вчителів. Нині в Україні відбувається реформування системи освіти та виховання учнів, зорієнтованих на входження у світовий процес.

Згідно з чинним Законом України «Про освіту» прийнятого у 2017 році, «Метою освіти всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентностей» [1]. Реформи в освітньому процесі супроводжуються істотними змінами в педагогічній теорії та практиці навчально-виховного процесу, зміна освітньої та виховної роботи.

Формування змісту нової освіти не можливо без сучасної книгозбірні як інформаційного центру. Адже, сьогодні шкільна бібліотека – це не лише зібрання книг, а й духовний осередок, скарбниця культурно-історичної пам'яті як регіону, так і країни в цілому, центр для саморозвитку, творчих зустрічей, ресурсний осередок і експериментальний майданчик для учнів та вчителів тощо.

Шкільна книгозбірня покликана формувати інформаційну культуру школярів й педагогів, сприяти стимулюванню інтересу школярів до читання та

Попович Н. Ф. РОЛЬ ШКІЛЬНИХ БІБЛІОТЕК У НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ.....	35
Попович Н. Ф., Баранська Л.Б. КАЗКОТЕРАПІЯ У РОБОТІ З ДІТЬМИ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ	37
Попович Н. Ф., Стецик М.С. БІБЛІОТЕРАПІЯ У ДИТЯЧИХ БІБЛІОТЕКАХ.....	40
Постельжук О.М. РОЛЬ ШКІЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ У ФОРМУВАННІ КУЛЬТУРИ ЧИТАННЯ УЧНІВ	42
Семенчук В. В., Прокопович Л. С. ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА ВПЛИВ ЕЛЕКТРОННИХ КНИГОЗБІРЕНЬ В УКРАЇНІ ТА ЗА КОРДОНОМ В СУЧАСНОМУ МЕДІА ПРОСТОРІ	46
Симонян В.В. ЕТНОКУЛЬТУРА І КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ВОКАЛУ У КОНТЕКСТІ ОСВІТИ І БІБЛІОПЕДАГОГІКИ.....	49
Скрипинець Т. Ю., Прокопович Л. С. РОЛЬ ЧИТАЧА В ХУДОЖНІЙ ЛІТЕРАТУРНІЙ ТВОРЧОСТІ.....	51
Сорочук М.М. ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА БІБЛІОПЕДАГОГІКИ ТА БІБЛІОПСИХОЛОГІЇ.....	53
Трачук Л. Ф. РУБАКІН М. О. ЯК ЗАСНОВНИК БІБЛІОПСИХОЛОГІЇ.....	56
Худик С., Шатрова М.Б. БІБЛІОТЕРАПІЯ ЯК МЕТОД ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ЧИТАЧА В БІБЛІОТЕЦІ (НА ПРИКЛАДІ ПЕРЕГІНСЬКОЇ БІБЛІОТЕКИ ДЛЯ ДІТЕЙ РОЖНЯТІВСЬКОЇ ЦБС ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ).....	59
Черніговець Т.І., Місіюк-Шумік А.І. БІБЛІОТЕКА ЯК ОСЕРЕДОК ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ КРАЄЗНАВСТВА СЕРЕД МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	62
Шершун Я.Є., Прокопович Л. С. ШКІЛЬНІ БІБЛІОТЕКИ В КОНТЕКСТІ СИСТЕМИ ОСВІТИ ГАЛИЧИНИ ТАРЕЦЕПЦІЇ ІВАНА ФРАНКА.....	64

Електронне наукове видання

***БІБЛІОПСИХОЛОГІЯ, БІБЛІОПЕДАГОГІКА, БІБЛІОГРАФІСТИКА,
БІБЛІОТЕРАПІЯ В ОСВІТІ:
теорія і практика***

**Збірник тез доповідей I-ї Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції**

Головний редактор:	<i>Щербан Тетяна Дмитрівна</i>
Відповідальний за випуск:	<i>Прокопович Лідія Сігізмундівна</i>
Упорядкування та комп'ютерна верстка:	<i>Бабіля Марина Василівна</i>

Формат 60*84/16
Гарнітура Times New Roman
Умовн. друк. аркушів – 2,9

Адреса видавництва:
Мукачівський державний університет,
вул. Ужгородська, 26, м. Мукачево, Закарпатська обл., 89600,
тел./факс: (03131) 2-11-09. E-mail: ryc@mail.msu.edu.ua

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>